

РЕШЕНИЕ

№ 458

София, 13.01.2020

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Пето отделение, в съдебно заседание на осемнадесети декември две хиляди и деветнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ДИАНА ДОБРЕВА
ЧЛЕНОВЕ: ВИОЛЕТА ГЛАВИНОВА
ЕМАНОИЛ МИТЕВ

при секретар
на прокурора

Николина Аврамова
Вичо Станев

и с участието
изслуша
докладваното

от председателя ДИАНА ДОБРЕВА
по адм. дело № 5375/2019. 📄

Производството е по чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по подадени касационни жалби от Център за образователна интеграция на децата и учениците от етнически малцинства (ЦОИДУЕМ) и Комисия за защита от дискриминация (КЗД) срещу решение № 7471 от 10.12.2018 г. по адм. дело № 9628/2018 г. по описа на Административен съд София - град (АССГ), с което по жалба на Сдружение "Азбукари" е отменено решение на КЗД № 296/12.07.2018 г. на петчленен разширен заседателен състав, а преписката е върната на комисията за ново произнасяне. Иска се обезсилване на съдебното решение като недопустимо, респективно отмяната му като неправилно. Ответникът Сдружение "Азбукари" оспорва жалбите като неоснователни. Ответникът М. Кунева и Министерство на образованието и науката не са изразили становище.

Представителят на Върховната административна прокуратура дава мотивирано заключение за потвърждаване на решението на АССГ. Настоящата инстанция счита, че касационното оспорване е процесуално допустимо, но по същество е неоснователно, като споделя аргументите

на участващия по делото прокурор.

По възражението за недопустимост на решението на АССГ. Видно е от материалите от производството пред КЗД, че сдружение „Азбукари“, представлявано от председателя му, е конституирано като страна в административното производство. В отделни актове на КЗД се сочи, че сдружението е подател на сигнал, сигналподател и жалбоподател, и е прието, че е заинтересовано лице по смисъла на чл. 68 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.). Като се имат предвид подробните съображения в жалбата, писмата до КЗД и др., и отразените в удостоверението на СГС основни цели и предмета на дейност на сдружението, включително относно развитие и утвърждаване на ценностите на българското гражданско общество, с общуване чрез образование, спорт и култура да се създават условия за преодоляване и премахване на всякакви форми на дискриминация и агресия по отношение на хора в неравностойно положение, социализиране и интегриране на деца с обособени образователни нужди и деца в неравностойно положение и т.н., и при съобразяване и на ТР 2/2010 г. на ВАС относно правния интерес на юридическите лица с нестопанска цел, обусловен от засягане на техни права и законни интереси, непосредствено породени от предмета на дейност и целите на учредяването им, обосновано АССГ е приел, че жалбата до него е подадена от легитимирано лице - адресат на решението на КЗД, при наличие на правен интерес и в законоустановения срок, и е процесуално допустима.

Предвид изричната регламентация в чл. 50 и сл., включително чл. 68 от ЗЗДискр. и с оглед на изложеното по-горе неблагоприятно засягане на законните интереси на сдружението, породени от целите и предмета на дейност, както и на чл. 107, ал. 2 от АПК, регламентиращ, че глава 8 на АПК не се прилага за предложения и сигнали, за чието разглеждане и решаване в закон е предвиден друг ред, се явяват неоснователни позоваванията на чл. 124, ал. 2 от АПК и оплакванията за това, че са налице основанията по чл. 159, т. 4 и чл. 209, т. 2 от АПК.

В този смисъл се явяват неоснователни оплакванията в първата касационна жалба относно основанията по чл. 209, т. 2 от АПК.

По съществуването на спора.

Правилно решаващият състав на АССГ е приел, че оспореното решение на КЗД се явява незаконосъобразно, предвид чл. 4, чл. 7, ал. 1, т. 14 и т. 17 и др. от ЗЗДискр., чл. 2, § 2, чл. 3 и др. от Директива 2000/43/ЕО/29.06.2000 г. и го е отменил, като на основание чл. 173, ал. 2 от АПК е върнал преписката за ново разглеждане на комисията.

Предвид на неоспорените писмени доказателства относно условията и реализацията на проект „Подкрепа на ромските ученици за успешно завършване на средно образование“ АССГ обосновано е отбелязал, че за предоставянето на стипендии са предвидени изисквания за минимален успех 3.50, а размерите им надвишават в пъти предвидените размери на стипендии за ученици след завършване на основно образование, определени съгласно ПМС 33/2013 г. при съобразяване и на изискванията за „много добър“ в размер на 18 лева и отличен успех в размер на 21 лева. Основателно е посочено, че отпусканите стипендии съобразно цитирания проект са само за ученици с етническа ромска принадлежност и се установява неравно третиране между тях и всички останали ученици с различна етническа принадлежност.

При съобразяване на чл. 1 и чл. 2, § 1 и § 2 и чл. 3 от Директива 2000/43/ЕО/29.06.2000 г., регламентиращи целта на Директивата (да създаде рамка за борба срещу дискриминацията въз основа на расов признак или етнически произход с оглед на прилагане от държавите-членки на принципа за равно третиране), респ. регламентиращи принципа на равно третиране, означаващ отсъствие на пряка и непряка дискриминация, основана на расов признак или етнически произход и приложното поле на Директивата и подробно обсъждане на чл. 4 от ЗЗДискр., както и решението от 16.07.2015 г. по дело С-83/14 г. на СЕС, основателно АССГ е посочил, че в процесния случай се доказва различно третиране на учениците на основата на етническа принадлежност чрез предоставяне на стипендии в значително по-високи размери на децата с ромски произход при по-занижени критерии в сравнение с критериите за предоставяне на стипендии и размерите за всички останали ученици с различна етническа принадлежност.

При съобразяване на чл. 53, ал. 1 и 3 от Конституцията на Република България, регламентиращи правото на образование, както и че основното и средното образование в държавните и общински училища е

безплатно, правилно АССГ е отбелязал, че реализацията на процесния проект не изпълнява изискванията на чл. 7, ал. 1, т. 14 и т. 17 от ЗЗДискр., респ. чл. 2, § 2, б. "б" от Директива 2000/13/ЕО относно характера и целите на мерките за осигуряване на участието на учениците в обучението. Предвид безплатното обучение тази мярка не позволява реално постигане на целта за задържането на учениците в училище и повишаване на резултатите им при обучението, не е необходима и подходяща, респ. не е единствен начин за постигане на тези цели и надхвърля необходимото. В тази връзка основателно е посочено, че причините за непосещаване на училище са комплексни и не са свързани единствено с недостиг на средства, а посочените мерки по същество се явяват неравно третиране при съпоставка с учениците, които не са от ромски произход, но се намират в сходно материално положение и същите следва да положат значително повече усилия за постигане на много добър или отличен успех, за да получат стипендия съобразно условията за всички ученици, в значително по-ниски размери, в сравнение с учениците от ромски произход. В тази връзка посочените мерки не са в съответствие с целите по чл. 1 от цитираната Директива и чл. 1 - 3 от ЗЗДискр., регламентиращи защита срещу всички форми на дискриминация и предотвратяването ѝ.

Именно в периода на обучението в училище се придобиват знания и се доизгражда съответната ценностна система на учениците, като съответните мерки не следва да бъдат такива, че да създават основания за неравно третиране на учениците на етническа основа и за формиране на съзнание, че една част от тях се третират по-благоприятно и имат повече права, респ. могат да полагат по-малко усилия при изпълнение на задълженията си при обучение в училище и да бъдат третирани по-благоприятно в сравнение с всички останали.

Анализът на доказателствата по делото при съпоставка с мотивите на обжалваното решение дава основание да се приемат за неоснователни оплакванията в касационните жалби за необоснованост, допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила и материалния закон, тъй като административният съд е установил правно значимите факти въз основа на наличните по делото писмени доказателства, изложил е подробни и обосновани мотиви относно основанията по чл. 146 от АПК по отношение на оспорваното решение на КЗД - защо приема

за неоснователни доводите на касационните жалбоподатели и се е съобразил с относимите нормативни разпоредби на ЗЗДискр. и Директива 2000/43/ЕО от 29.06.2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход. Предвид изложеното се налага, че обжалваното решение не страда от пороци по чл. 209, т. 3 от АПК, налагащи отмяната му и следва да се остави в сила, а касационните жалби се оставят без уважение като неоснователни.

При този изход на делото е основателно искането на Сдружение „Азбукари“ за присъждане на адвокатско възнаграждение в хипотезата на чл. 38, ал. 1, т. 3 във връзка с ал. 2 от Закона за адвокатурата, което съдът определя на сумата 560 лева, платими от ЦОИДУЕМ и КЗД на адв. Минчева.

Така мотивиран и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК, Върховният административен съд, състав на пето отделение

РЕШИ

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 7471 от 10.12.2018 г. по адм. дело № 9628/2018 г. по описа на Административен съд София – град.

ОСЪЖДА Център за образователна интеграция на децата и учениците от етнически малцинства и Комисия за защита от дискриминация да заплатят на адвокат С. Минчева сумата 560 (петстотин и шестдесет) лева разноси.

Решението е окончателно.